

אבא

אינני יודע ממתני ומדוע נחשבתי ל"ילדך", לא שפנחס ושולה לא היו ילדיך, את הרי דאגת להם לא פחות, ואולי יותר, מאשר לי, אבל בשעות קשות לך, רצית אותי על ידך או שאהיה במקומך.

זה כבר היה ברור כאשר הייתי בן 11, באותו קיץ כאשר אבא חלה בדלקת אפנדיציט, ואת, במשך 6 שבועות, לא היית כמעט בבית. הייתי אז זה שצריך היה לנהל את משק הבית. לעזור לפנחס כמו שאת עזרת לאבא.

קיץ זה לא יישכח מאיתנו אף פעם. והוא גם כנראה שקבע את דרכך כאן עם עלייתנו ארצה.

בליל הבדולח, לאחד שהפורעים היו אצלנו, נשארנו כל הלילה לבד, רק שנינו, עד שהגיע פנחס בבוקר הביתה, גם את גרמניה עזבנו שוב שנינו לבד. שלושה ימים אחרי אבא פנחס ושולה. כבר בשנים מוקדמות הטילו תפקידים עלי אשר קשורים היו בדרך כלל שהיא אליך, כמו בהליכה ערב ערב לישון אצל סבא.

אינני יודע מדוע זה היה כך ולא תמיד זה היה נוח לי, אבל זה היה, היה עד רגעיו האחרונים. ואני הייתי גם האחרון שדיבר איתך ולמחרת בהודע לי כי עזבת אותנו והלכת לדרך האחרונה, לא יכולתי לתפוס כי שוב לא נדבר ביננו, ושוב לא יוטלו עלי תפקידים מטעמך.

כבר אמרתי כי קיץ 1936 קבע את דרכך גם בישראל, כי עד שהגענו לישראל לא ידעת מה זה קיבוץ. אמנם היו אצלנו חלוצים אשר הכשירו את עצמם לעלות לישראל, אבל נדמה לי כי אנחנו לא נדבקנו בהתלהבותם. בכל זאת הגענו לכאן, ואף אחד מאיתנו לא הצטער כי כך קרה. הגענו לבית אלפא וראית חיי שיתוף ואחריות מתחלקת,

ותנאים טובים לנו לילדים גם בשעת משבר וחולי. החלטת כי זו תהיה דרכך וניסית בכל מיני דרכים להשפיע כי זו תהיה גם דרכינו.

בבואנו למשק רמת יוחנן ממושב אביגדוד, שמחת מאוד. אבל על המכונית בדרך למשק, פתאום אחז בך הספק וחבל היה לך על הבית שבנינו ועזבנו, ולכן כנראה לא ניסית להשפיע עלינו כאשר שוב עזבנו.

אמנם הרצון כי אהיה בקרבתך לא השתנה, אבל ידעת גם, כי כל אחד מאיתנו צריך ללכת בדרכו הוא.

ביום נשואיה של פנינה, כאשר עמדה מתחת לחופה בשמלה שנתפרה על ידיך, רחב ליבה שיכלה להגיד, כי סבתא תפרה את שמלתה. מה יכול להשתוות עוד להרגשה כה מאושרת? ולכן לכל אורך חיינו עד היום שהלכת מאיתנו, קיבלנו על עצמנו את כל שהטלת עלינו, ידענו תמיד שבאיזה דרך היא תדעי להחזיר לנו תמורה כפל כפליים, אבל כמובן לא עשינו את המוטל עלינו על מנת לקבל תמורה. את לא ידעת אחרת. הנה הלכת ושוב אין החובה לבוא אליך, אין אנו משפחה אחת ושוב אין יום הולדת משותף שבו כולנו מתאספים יחד למשפחה גדולה אחת.

את היית המרכז אשר אליו באו. את היית המקשרת עם עברנו בכל העולם. כל זה איננו עם הליכתך.

במשפחתנו עם הליכתך אבדה לעדה בפעם השניה אמוא. אבא עזב אותנו חודשיים אחר שנישאנו, וכבר אז היה קשה לה מאוד.

לכן היא גם כל כך התקשרה אליך. לא היית לה חותנת אלא נהפכת לה ממש לאמא ודאגת לה כבת ולא ככלה.

זכרך לא ימוש מלב אף אחד מאיתנו אפילו ניגך יזכרך עוד זמן רב.

שמעון מאיר.